

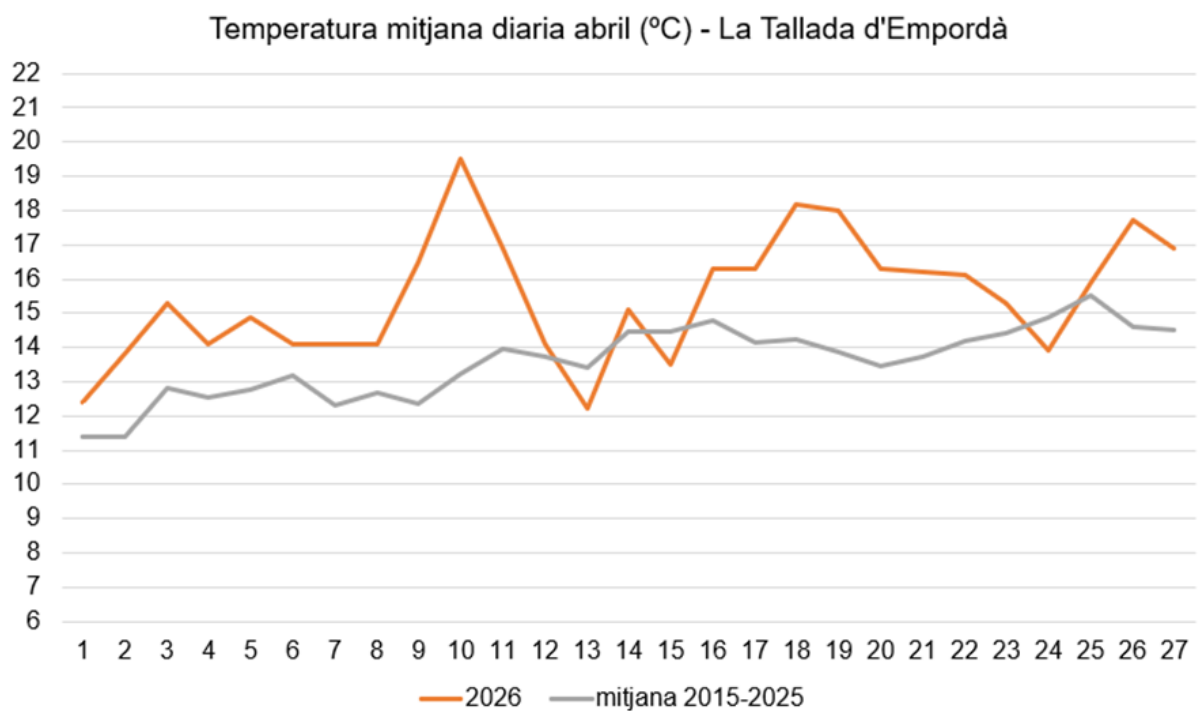
Temperatures elevades durant el mes d'abril: Com poden afectar als cereals d'hivern ?

abr. 29, 2026 |

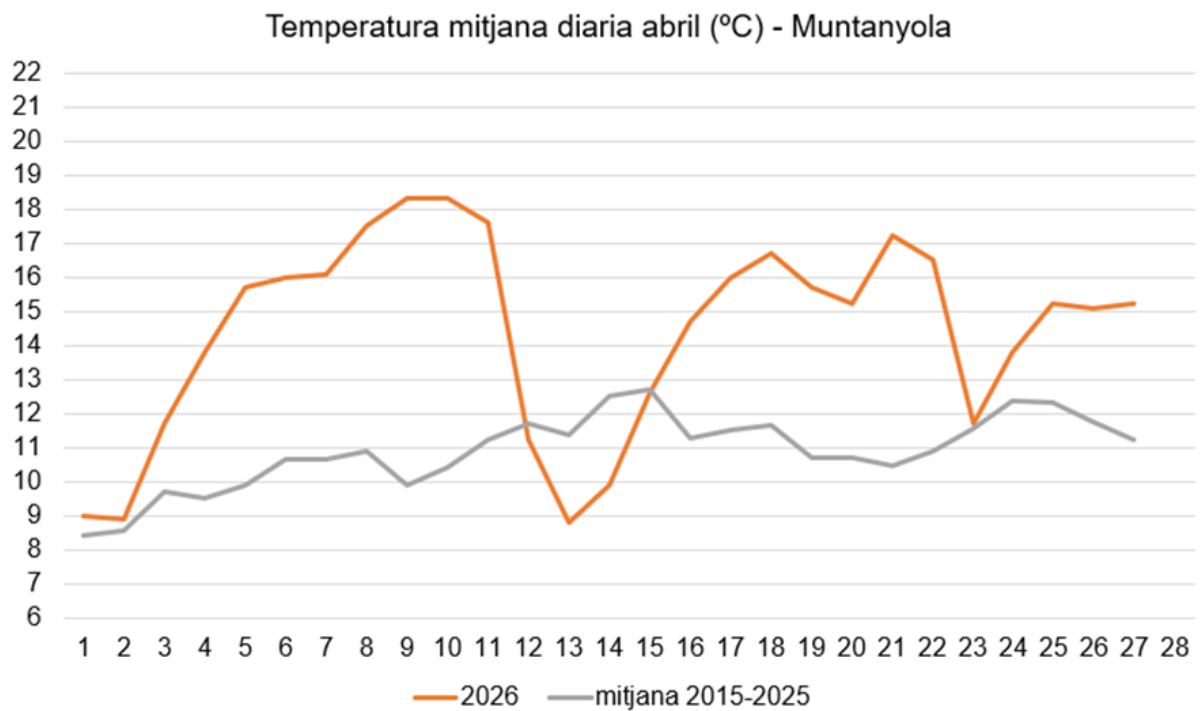
Les temperatures del mes d'abril han estat superiors a les habituals. Tot i que la percepció general és que durant els primers mesos de l'any les precipitacions van ser relativament abundants, les darreres setmanes han estat marcadament seques en moltes zones. Aquesta combinació d'altres temperatures i manca de pluja ha incrementat de manera notable el dèficit hídric en aquest període clau per als cultius. En aquest context, cal preguntar-se com aquestes condicions poden afectar el cereal d'hivern, que en aquestes dates es troba en plena fase d'ompliment del gra.

Temperatures del mes d'abril

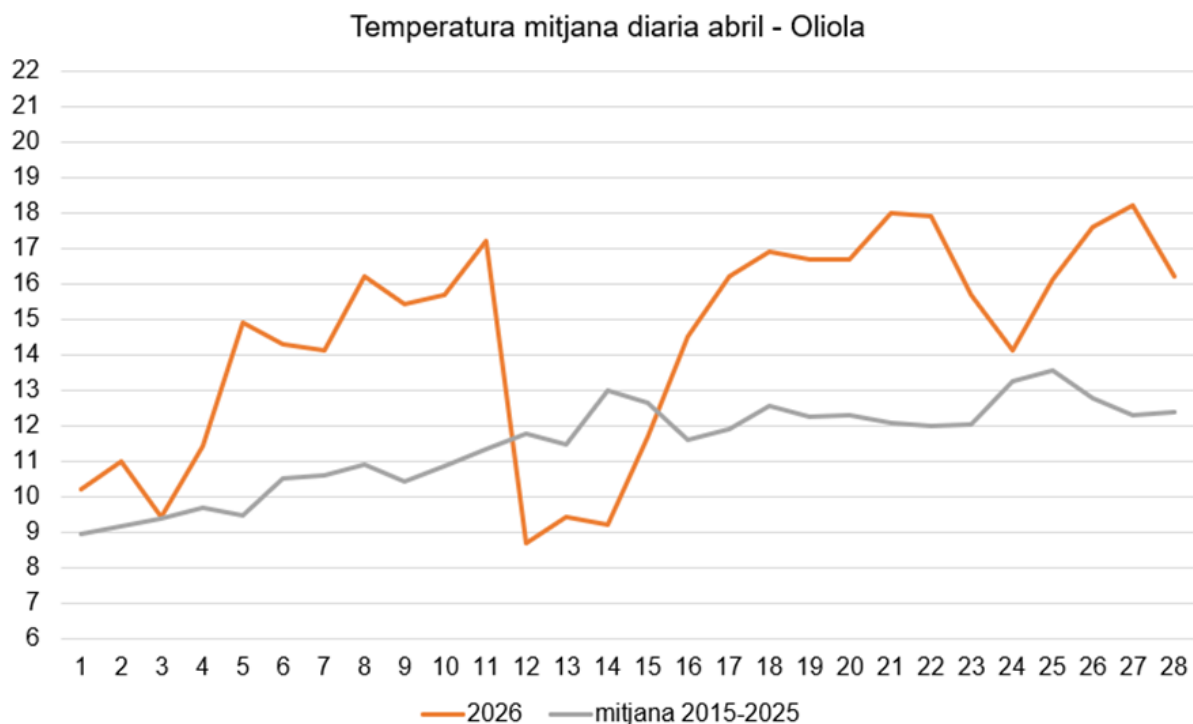
A nivell de temperatures mitjanes diàries, el mes d'abril ha presentat valors generalment per sobre de la mitjana dels darrers 10 anys. Aquest excés tèrmic ha estat especialment significatiu durant els primers dies del mes i al llarg de tota la segona quinzena, un fet força generalitzat arreu del territori. L'única excepció destacada a aquesta dinàmica càlida va ser una breu treva de frescor entre els dies 12 i 14 d'abril, una davallada tèrmica que es va fer especialment evident a les comarques de l'interior de Catalunya. A continuació es poden observar les gràfiques de cinc localitats situades en diferents zones cerealícoles del país, que il·lustren clarament aquest comportament.

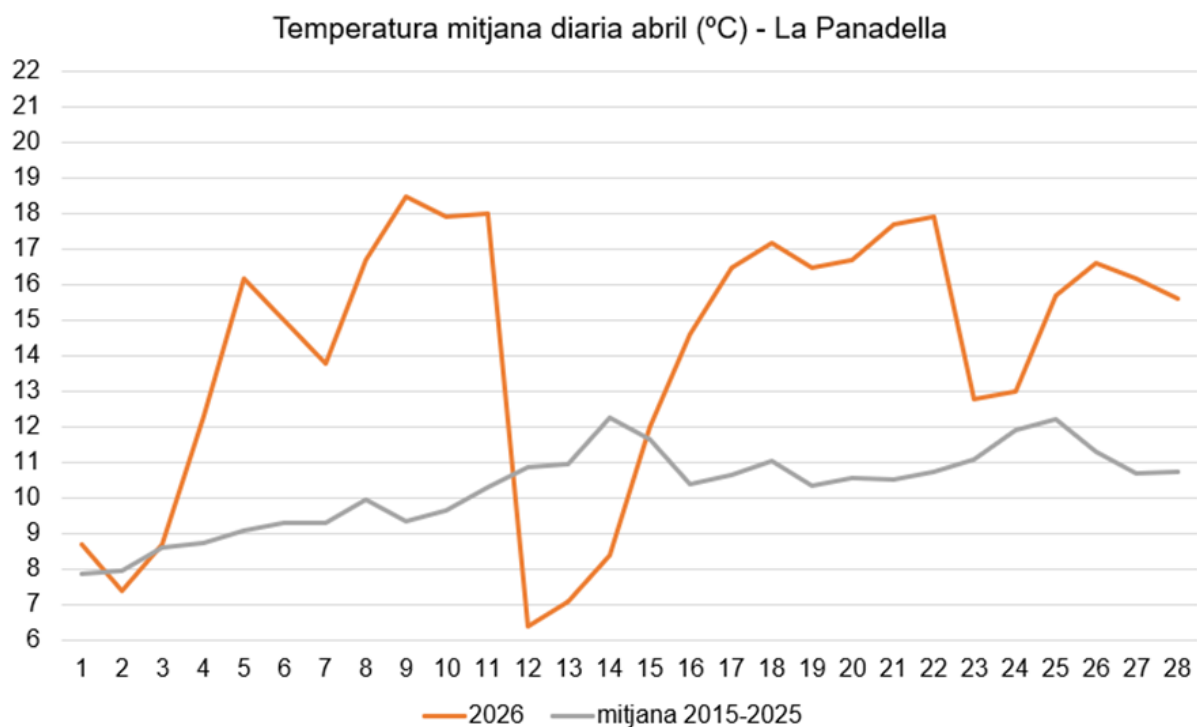
Imatge 1. Evolució de la temperatura mitjana diària durant l'abril de 2026 (línia taronja) en comparació amb la mitjana climàtica del període 2015-2025 (línia grisa) a la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà, Girona). L'abril de 2026 ha estat clarament més càlid de l'habitual, amb temperatures superiors a la mitjana durant bona part del mes. Destaquen especialment dos episodis càlids, al voltant dels dies 10 i 18-19, quan la temperatura mitjana diària es va situar prop dels 19 °C, molt per sobre dels valors climàtics normals per a aquestes dates.

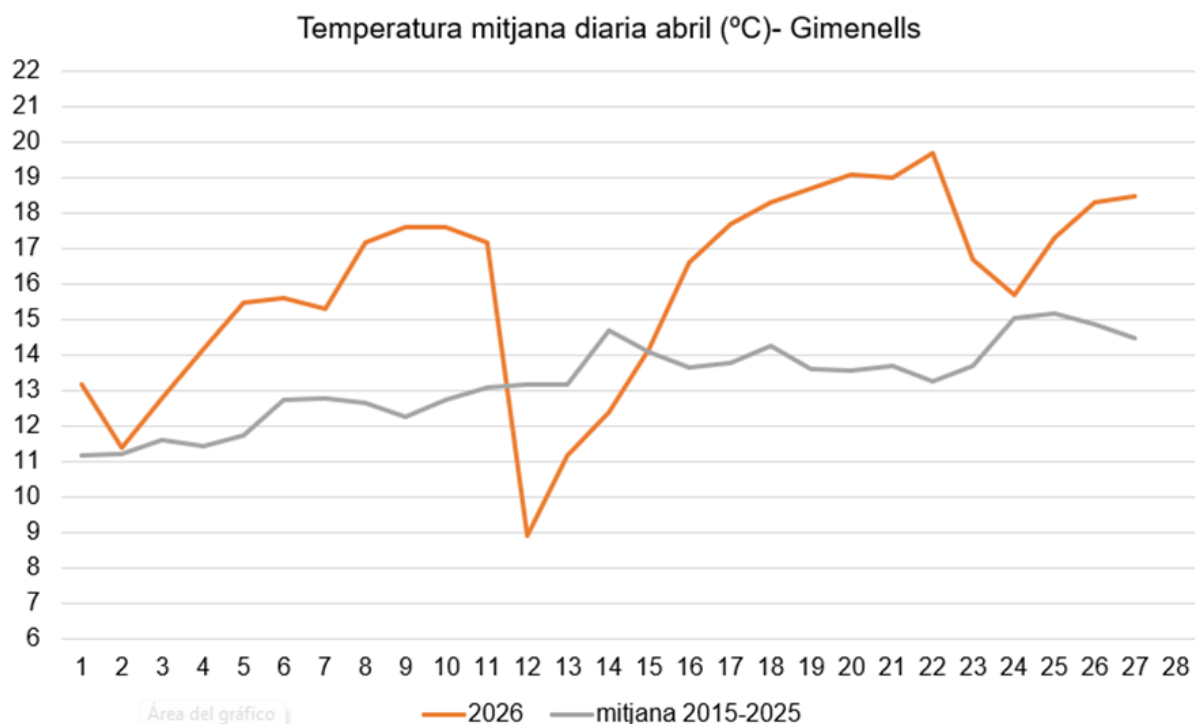
Imatge 2. Evolució de la temperatura mitjana diària durant l'abril de 2026 (línia taronja) en comparació amb la mitjana climàtica del període 2015-2025 (línia grisa) a Muntanyola (Osona, Barcelona). L'abril de 2026 ha estat extraordinàriament càlid a Muntanyola, amb temperatures molt per sobre de la mitjana durant gairebé tot el mes. Destaquen especialment els valors assolits entre els dies 8 i 11, amb temperatures mitjanes properes als 18 °C, així com un nou episodi càlid al voltant dels dies 21 i 22. Només a mitjans de mes es va registrar una breu davallada tèrmica, abans de recuperar-se ràpidament fins a valors clarament superiors als habituals.

Imatge 3. Evolució de la temperatura mitjana diària durant l'abril de 2026 (línia taronja) en comparació amb la mitjana climàtica del període 2015-2025 (línia grisa) a Oliola (la Noguera, Lleida). L'abril de 2026 ha estat, en general, molt càlid a Oliola, amb temperatures per sobre de la mitjana durant gran part del mes. Destaquen especialment els valors assolits al voltant dels dies 21, 22 i 27, amb temperatures mitjanes properes o superiors als 18 °C, així com l'episodi càlid entre els dies 8 i 11. Com a excepció a aquesta tendència, entre els dies 12 i 14 es va registrar una davallada tèrmica marcada i brusca, amb valors inferiors a la mitjana climàtica, abans de recuperar-se ràpidament fins a valors clarament superiors als habituals durant la resta del mes.

Imatge 4. Evolució de la temperatura mitjana diària durant l'abril de 2026 (línia taronja) en comparació amb la mitjana climàtica del període 2015-2025 (línia grisa) a la Panadella (l'Anoia, Barcelona). L'abril de 2026 destaca de manera evident pels valors assolits entre els dies 9 i 11, amb temperatures vorejant o superant els 18 °C, així com per un segon episodi de temperatures excepcionalment altes entre els dies 17 i 22. Com a principal excepció a aquesta dinàmica càlida, es va registrar una davallada tèrmica forta i brusca entre els dies 12 i 15; el dia 12 es va tocar fons amb valors propers a 6,5 °C, situant-se clarament per sota de la mitjana habitual. Després d'aquest sotrac, les temperatures es van recuperar ràpidament fins a tornar a valors inusualment alts per a l'època.

Imatge 5. Evolució de la temperatura mitjana diària durant l'abril de 2026 (línia taronja) en comparació amb la mitjana climàtica del període 2015-2025 (línia grisa) a Gimenells (Segrià, Lleida). L'abril de 2026 ha presentat un caràcter molt càlid a Gimenells, amb temperatures significativament per sobre de la mitjana climàtica durant pràcticament tot el mes. Destaquen dos episodis de temperatures inusualment altes: un primer entre els dies 8 i 11, amb valors superiors als 17 °C, i un de més intens entre els dies 17 i 22, amb registres que van vorejar els 20 °C. L'únic trencament d'aquesta tònica es va produir en un episodi fred marcat al voltant del dia 12, quan els termòmetres van baixar fins a fregar els 9 °C, situant-se per sota dels valors habituals, tot i que es van recuperar amb rapidesa en les jornades posteriors.

Aquestes temperatures, tot que sense assolir màximes de rècord, són prou destacables per parar-hi atenció, sobretot si tenim en compte la manca de precipitacions que han afectat els cultius durant aquest període.

Humitat del sòl

Els valors d'humitat al sòl en diferents indrets del territori mostren també aquesta dinàmica, tal com s'observa les següents gràfiques (Imatges 5 i 6), que corresponen a sondes d'humitat del sòl instal·lades a 20 cm de profunditat en parcel·les de blat.

A la Tallada d'Empordà, per exemple, es pot observar com el contingut volumètric d'aigua al sòl es va incrementar per les pluges del mes de març però que des d'aquell moment ha anat disminuint de forma progressiva i constant fins a finals d'abril.

Imatge 5. Detall del contingut volumètric (%) d'aigua al sòl que mesura la sonda de 20cm instal·lada en una parcel·la de la Tallada d'Empordà.

En aquesta altra gràfica de la sonda instal·lada a la zona de Taradell, el comportament és similar. Tot i que el descens d'humitat al sòl és més suau i es frena lleugerament alguns dies d'abril, la dinàmica tendeix a cap a continguts d'aigua al sòl molt baixos en aquests moments.

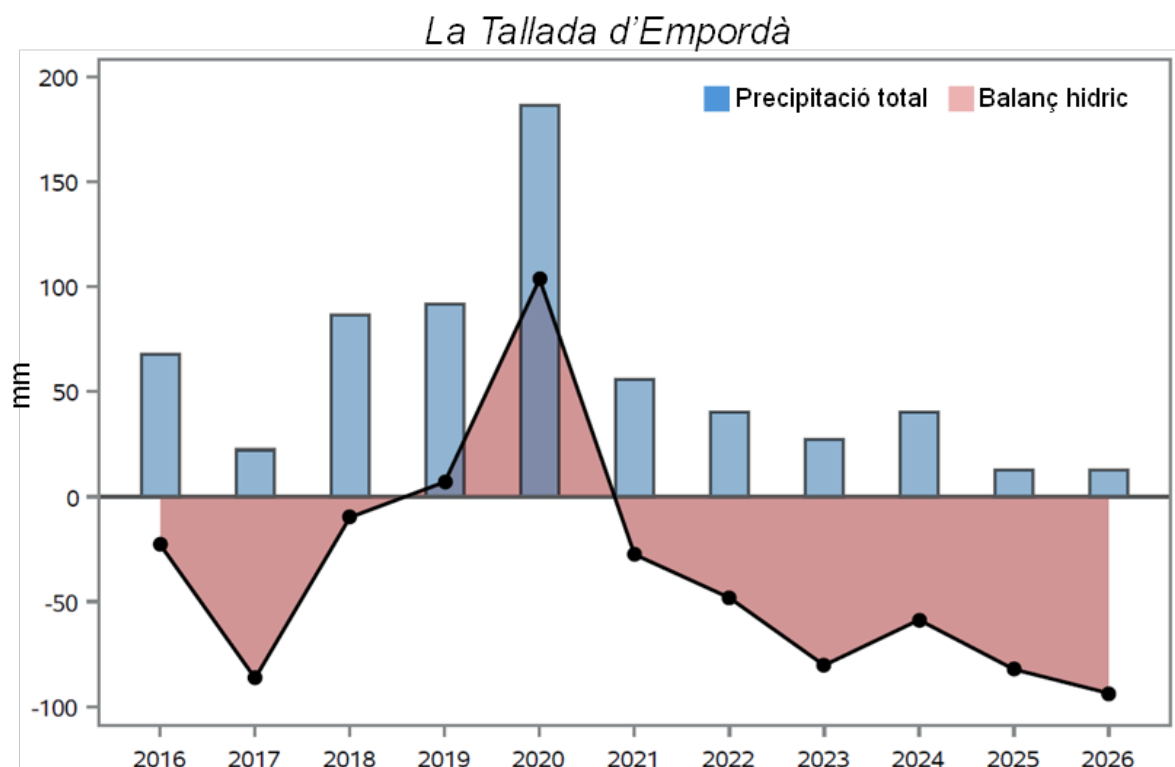

Imatge 6. Detall del contingut volumètric (%) d'aigua al sòl que mesura la sonda de 20cm instal·lada en una parcel·la de la Taradell.

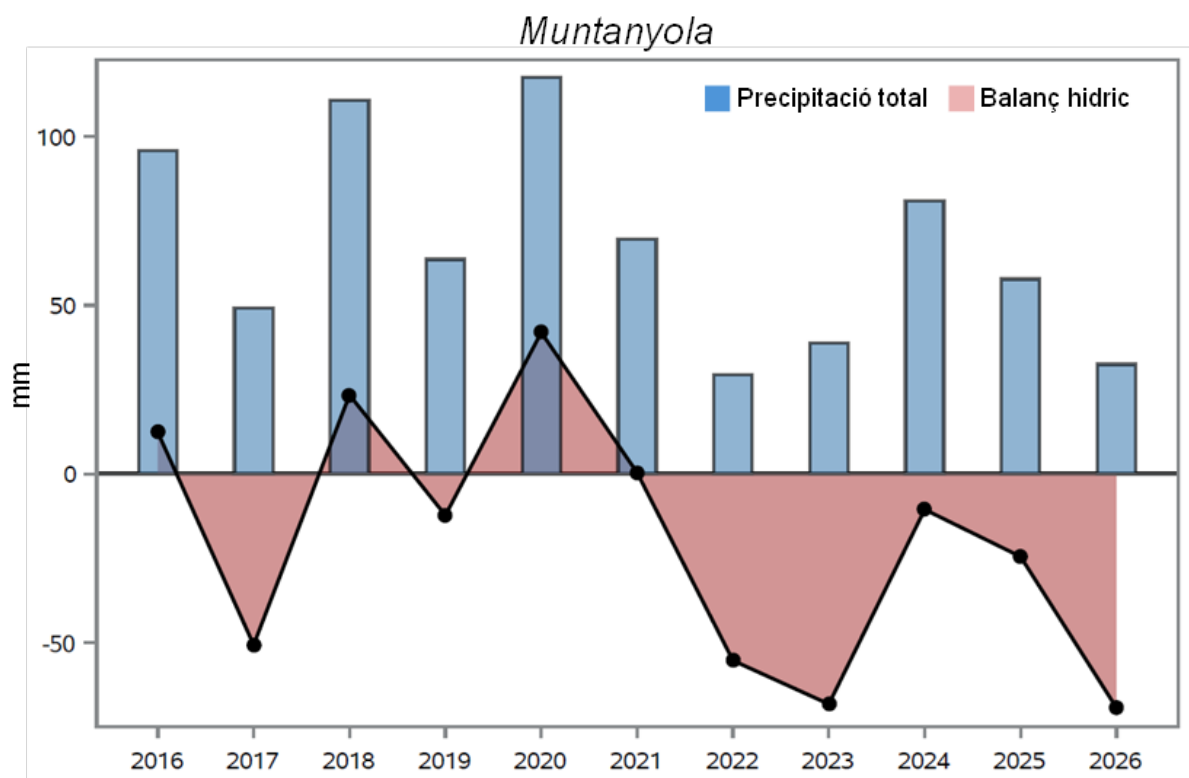
Balanç hídric

El balanç hídric es calcula com la diferència entre la precipitació i la demanda atmosfèrica, representada per l'evapotranspiració. En el cas de l'abril de 2026, les dades mostren un mes clarament molt sec: la precipitació mitjana s'ha situat només entre 12 i 33 mm, mentre que l'evapotranspiració ha superat àmpliament els 100 mm.

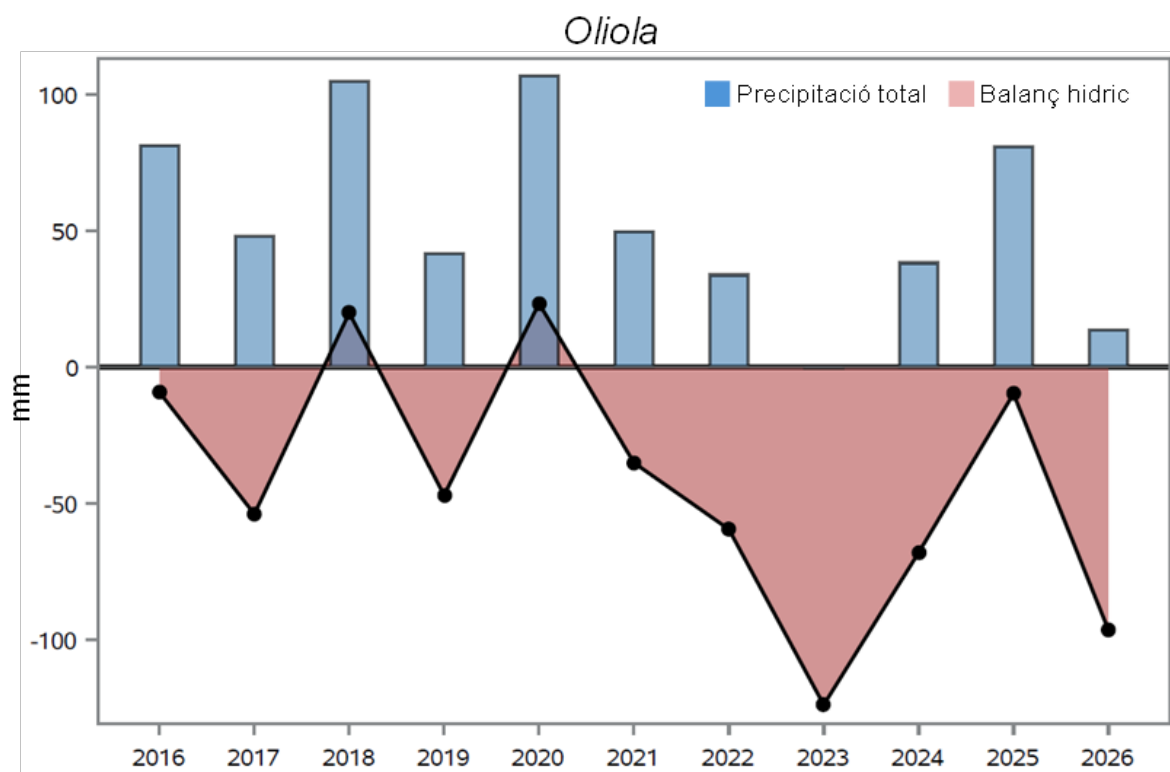
Aquest desequilibri ha provocat dèficits hídrics molt acusats, entre -69 i -97 mm, que reflecteixen una situació de sequera severa i generalitzada (**Imatges 5-9**). En aquestes condicions, la disponibilitat d'aigua és clarament insuficient per cobrir les necessitats del cereal en una fase crítica del seu desenvolupament.

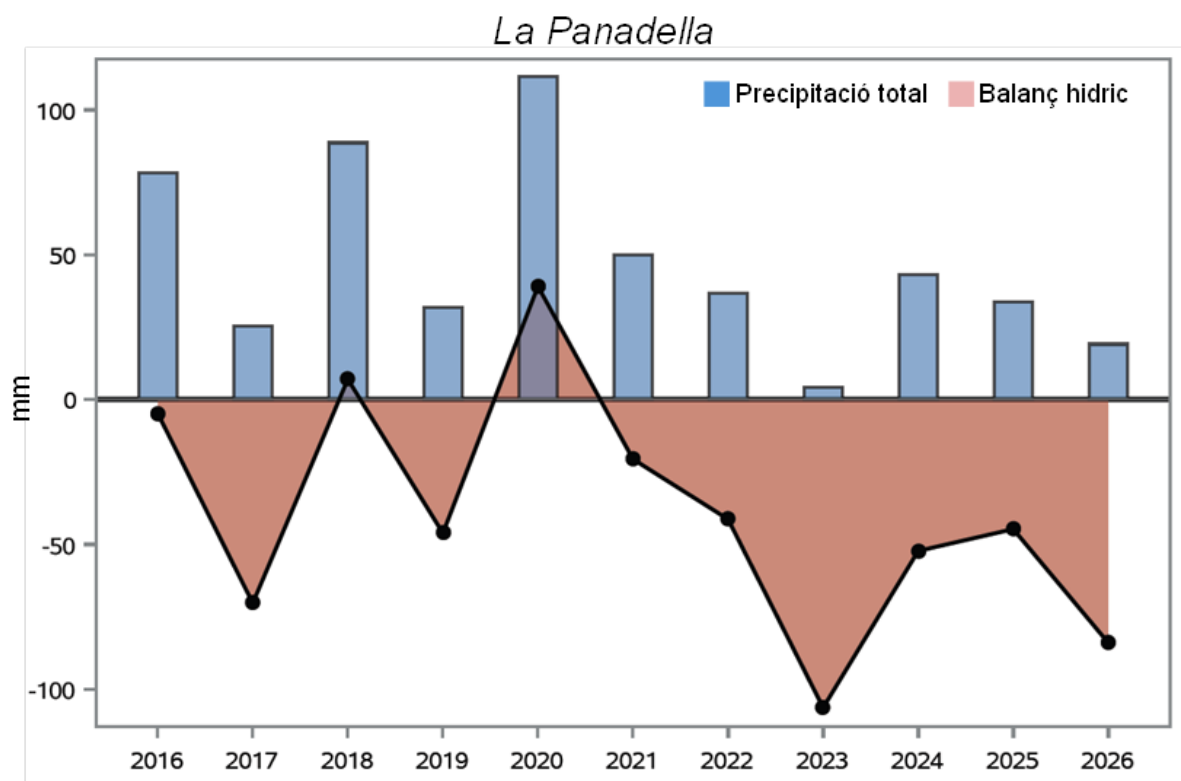
Imatge 7. Evolució temporal del balanç hídric i la precipitació total durant el mes d'abril (període 2016-2026) en la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà, Girona). Les barres blaves representen la precipitació acumulada mensual (mm), mentre que la línia negra indica el saldo hídric. L'àrea ombrejada en vermell il·lustra la magnitud del balanç hídric, indicant situacions de dèficit quan els valors són negatius. A **la Tallada d'Empordà**, aquest mes d'abril ha registrat el balanç hídric més negatiu dels darrers deu anys.

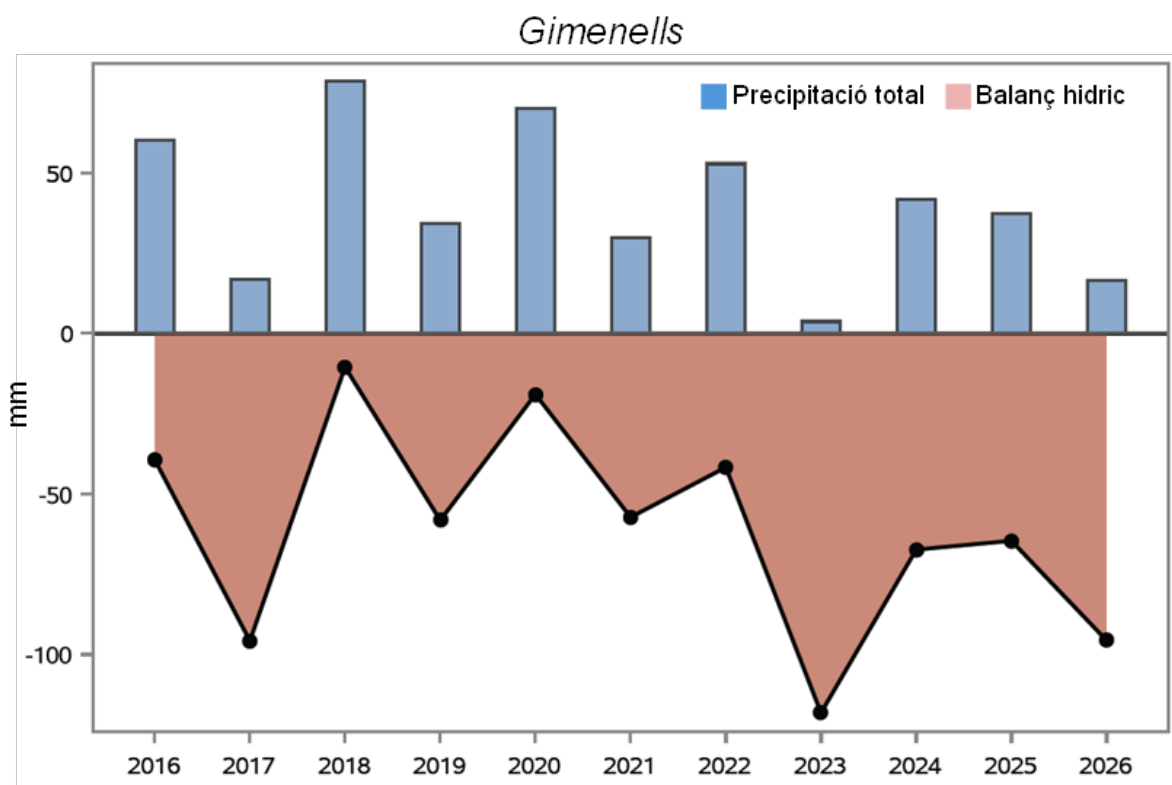
Imatge 8. Evolució temporal del balanç hídric i la precipitació total durant el mes d'abril (període 2016-2026) a Muntanyola (Osona, Barcelona). Les barres blaves representen la precipitació acumulada mensual (mm), mentre que la línia negra indica el saldo hídric. L'àrea ombrejada en vermell il·lustra la magnitud del balanç hídric i indica situacions de dèficit quan els valors són negatius. A **Muntanyola**, aquest mes d'abril ha registrat el balanç hídric més negatiu dels darrers deu anys.

Imatge 9. Evolució temporal del balanç hídric i la precipitació total durant el mes d'abril (període 2016-2026) a Oliola (la Noguera, Lleida). Les barres blaves representen la precipitació acumulada mensual (mm), mentre que la línia negra indica el saldo hídric. L'àrea ombrejada en vermell il·lustra la magnitud del balanç hídric i indica situacions de dèficit quan els valors són negatius. A **Oliola**, aquest mes d'abril ha registrat el segon balanç hídric més negatiu dels darrers deu anys, per darrere del 2023.

Imatge 10. Evolució temporal del balanç hídric i la precipitació total durant el mes d'abril (període 2016-2026) a la Panadella (Anoia, Barcelona). Les barres blaves representen la precipitació acumulada mensual (mm), mentre que la línia negra indica el saldo hídric. L'àrea ombrejada en vermell il·lustra la magnitud del balanç hídric i indica situacions de dèficit quan els valors són negatius. A **la Panadella**, aquest mes d'abril ha registrat el segon balanç hídric més negatiu dels darrers deu anys, per darrere del 2023.

Imatge 11. Evolució temporal del balanç hídric i la precipitació total durant el mes d'abril (període 2016-2026) a Gimenells (Segrià, Lleida). Les barres blaves representen la precipitació acumulada mensual (mm), mentre que la línia negra indica el saldo hídric. L'àrea ombrejada en vermell il·lustra la magnitud del balanç hídric, indicant situacions de dèficit quan els valors són negatius. A **Gimenells**, aquest mes d'abril ha registrat el segon balanç hídric més negatiu dels darrers deu anys, per darrere del 2023.

Imatge 12. La sequera en els camps de cultiu és ben visible, una imatge que reflecteix l'estrès hídric que pateixen els cereals d'hivern aquests dies d'abril.

Afectacions als cultius

Durant el mes d'abril, els cereals d'hivern es trobaven entre les fases de final d'encanyat i

formació del gra. L'estrès hídric és especialment important quan es produeix a partir de l'encanyat, sobretot si afecta l'estadi de sortida de la fulla bandera. Dèficits hídrics de l'ordre de 100 mm poden provocar pèrdues de rendiment del 10 al 15%; si arriben als 150 mm, aquestes pèrdues poden incrementar-se fins al 35-40%.

Les temperatures superiors a les habituals també poden afavorir els atacs de rovell negre (*Puccinia graminis*), que ja s'estan començant a observar en les zones més càlides. En aquest moment, en els assaigs d'avaluació de varietats de blat tou, la que mostra una major susceptibilitat és LG INFANTES.

Imatge 13. Detall d'afectació per rovell negre.

AUTORS

JOAN SERRA
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

MIKEL RIVERO
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

MARC JABARDO
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles